

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	rt. o. é.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy hóra	1	" " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.) Haasensteint és Voglernt (Neuer Markt 11. szám.) Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitott cikkeket

sora után 20 kr. előleg, beküldése mellett a szerkesztőséghez csimzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre	12	forint o. ért.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy hóra	1	" " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos széküldésről gondoskodva van.

Pest, június 13. 1869.

(B) Az osztályok naponta folytatják az igazságügyminiszter által beadott törv. javaslatok feletti tanácskozásait. Ez végre azonban csak a délutáni órák maradnak fenn, mert a tömörkedés interpelláció s a hosszadalmas dictiók következtében a ház még maig sem fejezhette be a honvédelmi- és pénzügyminiszterek által beadott javaslatok tárgyalását.

Az igazságügyminiszter törv. javaslataival meglehetősen meggyűlt a baja az ellenzéknek, mert kénytelen elismerni, hogy az azokban foglalt elvek a tudomány s a kor színvonalán állanak, és hazánk kívánalmainak megfelelnek. A bírói függetlenség és felelősség életbeléptetésének szükségességét sem vonhatja kétségbe. A közigazgatásnak az igazságszolgáltatástól leendő elkülönítését szintén nem szeretné megtagadni, s ennek következtében a bírói állomásoknak választás útján betöltését sem oltalmazhatja komolyan.

Ugyde némelyek felfogása szerint az ellenzéknek minden áron és mindenben opponálni kell mindennek, mi a kormánytól ered.

Ebből aztán önként foly, hogy ellenzékünk egyik kérdésben a baladás terén mozog, míg a másikban a kor kívánalmain alól marad.

Jelen kérdésben is opponálni kellett, de nem lévén az ellenzéknek oly terenuja, a melyen nyílt ütközetben mérkőzhetett volna, a senki által meg nem támadott törvényhatósági autonomia oltalma alá menekült, állítván, hogy a közigazgatásnak az igazságszolgáltatástól való elválasztása, a bírói függetlenség, felelősség és a bírák mikénti beállítása oly szoros kapcsolatban vannak a törvényhatóságok szervezésével, miszerint egyik a másik nélkül el sem intézhető.

Ez alapon vélték bebizonyíthatni, hogy ők akkor is szabadelvű politikát követnek, a midőn az egyes reformok elodábozására dolgoznak s a kor kívánalmaival össze nem férhető hagyományos elöitéletek mellett törnek lándzsát.

Ennek természetes következtetése a lett, hogy a régi bureaucraticus rendszer emberei s ezek közt a szász képviselők egy része e kérdésben csatlakozott a baloldalhoz, nem ugyan azért, mintha állandóan oda kívánának tartozni, hanem, mert a reactio embereinek érdekében van a parlamentáris rendszer megszilárdulását minden áron akadályozni.

Az osztályok egyikében sem sikerült az az elodábozás elvét érvényre juttatni. Azonban hihető, miszerint a házban az általános vita alkalmával az ellenzék kezét fogva a bureaucraticus töredékek, egész erőmegfeszítéssel fog küzdeni, s ha nem is sikerül a miniszteriális törv. javaslatot megbuktatni, de sikerülhet a tárgyat dictiók által júniusból, s így a jelen ülésszak tartamából kiszorítani.

Ha szavazásra kerülhet a tárgy, a miniszteriális törv. javaslat remélhetőleg többséget nyer, mert meglehet, hogy a baloldal részéről néhányan balra szavaznak; de az is remélhető, hogy a baloldal részéről némelyek viszont a törv. javaslat mellé nyilatkoznak.

Azonban, akár így, akár úgy üssön ki a dolog, a Deák-párt a gyanúsításokra készen tarthatja magát, ugyanis: ha a törvényjavaslatok elfogadtnak, akkor azzal a Deák-párt fog vádolhatni, hogy elkezdte a törvényhatóságok autonómiájának megnyirbálását; ha pedig a törv. javaslatok érdemleges tárgyalása elhalasztatik, újból a Deák-pártra kell hárítani a történeteket azon okból, miért vette

a reformkérdések közül ezt elő, melyet az ellenzék, mint a törvényhatóságok autonómiája kiváltságos öre, most, a törv. hatóságok szervezése előtt el nem fogadhatott.

Am történjék bármi, de a Deák-pártnak kötelessége oda hatni, hogy a ház a trónbeszédre adott válaszból foglalt azon ígérést beváltsa, mely szerint késznek nyilatkozott a kor kívánalmaival meg nem egyeztethető elöitéletekkel szakítva, egész összintéséggel a reformok terére lépni.

Hogy a szabadelvű reformok nálunk, hol még oly sok a hagyományos elöitélet, visszahatást szülnék, az természetes, de az már abnormis állásnak mondható, a midőn egy magát szabadelvű ellenzéknek nevező párt mellékes okokból egyes reformok elodázása mellett nyilatkozik.

A 11-én tartott ülésben újból csak egy álltak elő az interpellációk, mint eső után a gomba.

Valóssággal nem lenne érdektelen kimutatni, hány s minémű interpellációk történtek e rövid ülészek alatt, s hogy más parlamentekben hány s minémű interpellációk szoktak tétetni ennyi idő alatt.

Félek azonban, hogy e kérdés földerítése parlamentünk hátrányára történne.

Ugyanezen ülésben sok időt foglalt, de meglehetősen vereséget szenvedett a baloldal. A vereség pedig nem abban állott, hogy nagy többség volt ellene, hanem abban, hogy a miniszterelnök úrnak T. K. minapi interpellációjára adott kielégítő feleletére nem az viszonzotatott az interpelláló képviselő részéről, hogy ő megvan, vagy nincs meglegedve, hanem e helyett a kérdést egy újabb tárggyal kívánja kapcsolatba hozni, s így akarta a ház nyilatkozatát tovább tolni. Azonban, a ház a házszabályok értelmében kimondta, miszerint a miniszterelnök feleletét tudomásul veszi, azaz: abba belenyugszik. Ekkor aztán interpelláló képviselő úr azon fenyegetődéssel végezte, hogy fog módot találni a miniszterelnök úrnak megfelelni. Ezt azonban megtehetett volna rögtön, mert a miniszternek nem lehetett oka a vitát kikerülni, a mi abból is kitetszik, hogy a „Hon“ a feleletet kielégítőnek mondja s a „Hazánk“ maga is be vall annyit, hogy a miniszterelnöknek sikerült magát részben kivágni.

A 12-diki ülést ismét főleg szélsőbal dictiók hallgatásával töltötte el a ház. Elmondták az illetők nemcsak ezen, hanem más alkalomra készített beszédeiket is, s miután az ujonczmegajánlási-törvény részletes tárgyalására is maradt volna pár óra, a szélsőbal részéről 20 tag egyéni szavazatot sürgetett, s ezzel az idő szándékosan elfecséreltetett.

Jellemző, hogy miután a balközép és jobboldal együtt szavaztak, s ezt a szélsőbal vezérei jól tudták, húszan mégis egyéni szavazást kértek, midőn aztán 25 képviselő szavazott mellettük. De még jellemzőbb az, hogy az egyéni szavazást sürgető aláírók némelyike a szavazást be nem várta.

Holnap a delegátusok megválasztása s más apróbb tárgyak után az ujonczok megajánlásáról szóló törv. javaslat feletti részletes vita lesz napirenden, s így egyik nap telik a másik után sokkal csekélyebb eredményel, mint óhajtható volna.

Az itteni vasúti munkálatokat vezető főmérnök George Kilgour ur következő közleményeket küldött be hozzánk:

Kolozsvár, Karacsai-ház, jun. 6. 1869.

Paget János urhoz.

Uram!

Az „Erdélyi Gazda“ folyó évi 4-dik számában közlemény jelent meg „Egy jelenet a székely vasúti munkások közt“ cím alatt a felelős szerkesztőtől, mely, mivel a tényállást teljes valóságában nem is adhatta elő, kiegészítő észrevételeim nélkül azon körülményről fogva, hogy oly lapban jelent meg, mely Ön s más jeles férfiak tekintélye által emelve van; úgy a vezényelem alatti vasúti osztály, mint meghatalmazóm „Waring s Eckersley“ hitelét gyengíthetné.

A közlemény viszhangja kivonatban a „Kolozsvári Közlöny“-ben is megjelent, s valószínű, hogy tovább is körutat fog tenni.

A „Közöny“ szerkesztősége készséggel reccifikálta kivonatos közlését; reményem, az ön elnökletével dicsekvő felügyelő bizottság előtt is ki-

vánatos ezen eset közvetlen rám vonatkozó részének hű előadása.

Tisztelettel kérem azért önt: eszközölje, hogy az esetet híven előadó ezen levelem az „Erdélyi Gazda“ legközelebbi számába felvételessék.

Tény állás.

Minán ön tanácsa és segélyével nyomott hirdményben ígertem volt, hogy a vasúti munkához vállalkozandók 80 krtól 1 frtig o. é. fognak napidíj kapni, s a szükséges összegek utiköltségre azok számára, kiknek arra szükségük lenne, több hivatalokhoz elküldettek, folyó évi ápril 25 diktén Nagy János nevű felügyelő a székelyföldre küldöttem munkások gyűjtésére.

Ön szíves volt Bánfi Albert báró s Mikea Miklós gróf urakat ez ügy érdekében megnyerni, s én mindent elkövettem, hogy az említett uraktól s másoktól is — kiknek ezennel legmelegebb köszönetemet nyilvánítom — a székelyekről s az irányukban követendő bánásmód felől alaposan értesülhessek.

Nagy Jánost elindulásakor határozottan utasítottam, hogy naponként, legfőkébb minden másodnap tudósítson, megírva mindig azt is, választomat hová küldjem, s hogy tudhassam a legkevesebb díjt, melyért a munkások ajánlkoznak, és hogy őt értesíthessem, mennyit ígérhet.

Hogy a hivatalos közegék előtt általam küldetését igazolja, felhatalmazást adtam neki munkások gyűjtésére 1 frt és 1 frt 20 krig terjedhető napidíj kijelölésével, s azon mellékutastással, hogy mint főnebb említém, a valódi mennyiséget én határozom meg a töle kapandó tudósításhoz képest, és hogy az említett minimum- és maximumtól semmi esetben sem fogok eltérni.

Május 2-kán azt írta Nagy János, hogy Székelyföldön a munkások 80—90 krt kapnak naponként, s hogy 1 frt 20 krt akármennyit ajánlkozik, de adressét nem írta meg, hogy újabb utasítást adhassak.

Május 4-kén azonban távirva azon kérdést kaptam a segesvári magistrátustól: „adjon-e Nagy Jánosnak 400 frtot?“ Igenlőleg válaszoltam s egy-szermind ezen úton távirtam Nagy Jánosnak, hogy engem okvetlen minden napról értesítsen. Május 8-ikáig semmi értesítést töle nem vettem, ismét sürgönyöztem neki, hogy napjára 1 frtnál többet semmi esetre se ígérjen, s hogy nekem naponként okvetlen írjon.

Május 20-ig semmi feleletet nem kaptam, s már aggódtam, hogy baja történt, mely napon levélét azon értesítéssel vettem, hogy 300 székelye van készen indulásra; de a díjról hallgatott, miből következtetnem kellett, hogy legutolsó parancsomnak engedelmességedre, a vállalkozókat 1 frttal o. é. fogadta meg.

Május 23-kán Sz. Udvarhelyről sürgönyt kaptam töle. Értesít, hogy a munkások elindultak, de a díjról akkor sem szólt. Ezután töle, róla semmit sem hallottam május 29-ig. Ez nap — szombaton — nálam egy csoport székelyvel jelentkezvén, tudomra adja, hogy az emberek kívánják: rögtön adjak nekik fejenként 8 frt előleget, e nélkül nem állnak munkába.

Tudván, hogy ő már tetemes összeget adott ki előlegül, azt kívántam, tegyen előbb tiszta kimutatást arról, hogy az emberek közül ki mennyit kapott. Ez kissé huzamos időt vön igénybe, mire ugy találtam, hogy átlag egy ember kapott már 5 1/2 frtot o. é., s hogy napjára 1 frt 20 krt lön nekik megígérve.

Ez nem első eset, hogy nagy csoport emberrel volt dolgom vasúti munkáknál, s némi tapasztalatot éppen ezen országban is szereztem magamnak, mert gyakran ezeken is vannak munkában a felügyeletem alatti vonalon; de oly esetek adták elő magokat, hogy mikor előleget adék a megszűről jött munkásoknak, ezek vagy eltűntek a pénzzel, vagy az egészet megitták. Ezért tagadtam meg a további előleget, míg tényleg munkához nem fognak. Erre — mint Nagy mondá nekem — nem akartak rá állani, s erre meggyőződtem, hogy ő épp ugy nem tud bánni az emberekkel, mint utasításaimat teljesíteni.

Feladatom tehát az lön: 1-ör Nagy Jánostól a székelyek hozzájárultával megmenekedni. 2-ör rábírnai az embereket, hogy újabb előleg nélkül is meglegedetten, s egyszersmind afeleli meggyőződéssel álljanak munkába, hogy nem ők a gazdák, hanem én. Ennek kivételére — mint mindenhez — egy kis fogás kellett; de szerencsére sikerült szándékom, mert az emberek egyrésze még azon este, másik része rákövetkező reggel a munka helyére indult, hol utóbbi látogatásomkor mind meg voltak előlegve s jól dolgoztak.

Hozzá kell adnom, hogy ámbár minden előlegadást megtagadtam, mégis egy másik felügye-

lőre biztam őket, olyanra, ki maga is székely, s kinek kötelemvé tettem élelemmel látni el a székelyeket.

Az eddigiekből láthatólag, Kolozsvárt való kikérülhetlen mulatásuk idején kívül órai munkát sem vesztek el a székelyek, mert május 30-dika vasárnap levélben, ha nálam történt megjelenésük után rögtön elindultak volna is, akkor sem kezdhettek volna előbb a munkához, mint a hogy tényleg kezdettek; t. i. hétfőn 31-kén.

Azt is megemlítem, hogy eszembe sem jutott 1 frt 20 krt napidíjjal kevesebbet adni, mihelyt megtudtam, hogy ügyüknök ez árt már megígérte. Ezen díjjal kezdettek a székelyek dolgozni, s ennyit kapnak ma is mindazok, kiknek kubiksámra való munkát nem adhattam, a melyet sokkal inkább szeretnek, mivel ez nekik naponként 1 frt 30 — 1 frt 40 krt hoz bé.

Mialatt tolmáccsokkal egy ügben teljesen elfoglalva voltam, előttem ismeretlen úri ember — mint napok múlva tudomásomra jutott — éppen az „Erdélyi Gazda“ szerkesztője lépett be lakásom udvarára, s kezdett hol velem, hol az embereikkel értekezni.

Képzelné lehet, sem időm, sem kedvem akkori helyzetemben nem vala a tényállás hosszas fejtegetésébe bocsátkozni. Jelen alkalommal azonban örvendek tudomására hozhatni: hogy megértse az illető ur: hogy miért voltam kénytelen a magyarázatás felbeszakítása s kikérülése végett oly hangon szólni, mely a — bár nem késtem — jöhiszemtel megkíséreltet beavatkozás iránt, részemről kevés méltánylatot tüntetett fel.

Bocsásson meg ön, hogy ennyire beleersekedtem a körülmények fejtegetésébe, a melyeket ha méltó lesz vala hírlapi figyelemre, egyszerűen így lehetett volna összeállítani.

Egy csoport székely érkezett a vasúti hivatalhoz Kolozsvárra, szombaton, május 29-én reggel. Utazási költséggül egyenként átlag 5 1/2 frtot kaptak, s hétfőn reggel munkához kezdettek 1 frt 20 krt o. é. napidíjjal.

Mi a másik ügyet illeti, szintén örvendek, hogy derék segédemet Gooding urat, kinek kitarótan derült kedélyhangulatát magam is szeretném birni, emberöltési szándék gyanúja alól felmenthetem.

Az eset ez: egy alvállalkozó pénzt kaprán munkájáért: elszökött a nélkül, hogy munkásait kifizette volna.

Ilyen esetekben, mivel a vállalkozó hiteltlenre foglalkozott, mi mindig kifizetjük az ő dolgozóit s hordozzuk a vereséget. Ugyde e nem kevés időbe kerülő munka, mert habár tudjuk is, az általa végbevitt munka egész mennyiségét, mégis több napi utánjárásba kerül az itt előforduló különféle követelések kifizetése, melyek éppen nem apadnak azzal, hogy az alvállalkozó rendszer magával viszi jegyzőkönyvét is, mely nem ritkán egyedüli vagyona.

Következőleg Gooding ur, ki éppen az nap munkások fizetésével foglalkozott s kinek az emberek által is tudvalevőleg sok pénz volt — jelen esetben azokat, kik a megszökött egyén számadása alá dolgoztak volt, arra utasítá, menjenek a vasúti irodába panasolni, hol az ügyet megvizsgálják s igazat fognak tenni.

Ugy tetszett, ez ígérlettel meg is elégedtek, de utóbb valaki, nem késtem jöhiszemtel megkíséreltet beavatkozás folytán, más irányban beszélt hozzájuk, mire ők azon öletre jutottak, legbiztosabb út lesz enmaguknak venni eleget s kifizeteni magukat erőszakkal. Megkísérelték tehát a Gooding ur szekerét megállítani s őt kövél dohálni.

Gooding ur tanácsosnak gondolta, megmutatni, hogy fégyver birtokában van, s erre a legjobb módot választá, midőn revolvere egyik csövét a légbé sűtő, mire neki szabad menetelt engedtek.

E két esetről tudósítás meggyőzi önt, hogy utunk nincs rózsákkal bintve. Mindamellét, az országgyűlési ismeretlenségünk dacára, teljes okunk van binni, hogy a n. várad kolozsvári vonalat igen rövid idő alatt befejezzük.

Teljes elégtelenség foglalkozóink részéről utópia, de meg vagyok győződve, hogy a szorgalmasok s érdemesek közt kevés panaszt lehet hallani.

Melyek után maradok önnek köszönetemmel, George Kilgour.

Igen tisztelt szerkesztő úr! Bátor vagyok szívesen felkérni, következő soraimat becses hírlapjába fölvenni, melynek tartalmát végleges nyilatkozatul szolgáljon. Mindenekelőtt Szabó úrnak szintén köszönetem nyilvánítom azon szívéllyeségéért, hogy hozzá intézett

abbeli kérelmemnek, miképp levelemben az átfordítás által becsúszott hibákat kijavítani kegyeskedjék, oly lelkiismeretesen és pontosan eleget tett, annyival inkább tartozom ezért köszönettel Szabó úrnak, mivel kérelmem, levelmemnek lapja nyomtatása előtt csak is 24 órával nyilváníttam. Továbbá kijelentem, hogy semmiféle levelezésbe Szabó úrral nem ereszkedem.

Már az előtt a valódi tényállásról rövid felvilágosítást adtam, mely az „Erdélyi Gazda“ című hírlapban megjelent, s őt jelen levéllel nem is terheltem, ha csak becses lapjában ezen úrnak tegnap újabb levele nem jelent volna meg, melynek kelte 9-dikről szól, és nem 10-dik vagy 12-dikről, hanem csak 15-kén jelent meg, három nappal később, hogy válasza a szerkesztőség kezében volt. Ezen levélben már eléadtam, hogy ezen ur a dolg valódi tényállásáról mit sem tud. Ezen lapok becses olvasói józan belátására kell hivatkoznom, itéljék meg mennyiben Szabó úr állításai az igazságnak megfelelőek, és mi jogon elegendik egy magány vállalat, valamint személyes ügyeimbe is, és ha kéretlen beavatkozása visszautasítatik, mint újságszerkesztő miért intéz támadást ellenem?

Szabó úr feledni látszik, hogy én csak képviselője vagyok azon cégnek, mely ezen vonalt a társulat megbízásából építi, a mi épen oly magány-ügy, mint Szabó úrnak újságszerkesztősége.

Mit mondana ő rólam, ha én egy kávéházban esetlegesen egy néhány nem legjozanabb nyomdász kifakadásait Szabó úr állítólagos rossz bánásmódjáról hallva, egyenesen irodájába sietnék magamat közbenjáról feltolni, s miután jogosan visszautasítottam, az ügyet hírlap útján nyilvánosságra hoznám?

A dolg annál inkább sértett, mivel meg volt bennem azon öntudat, hogy az országba érkezésem óta folytonosan küzdöttem egy hatalmas ellenélémenynyel, mely a helyföldi munkások felvételének bizonyára nem volt barátja. Én lehetségesnek tartottam, idegenek segítségével nélkül is a helyföldi néppel célhoz jutni. De most sajnosan kell tapasztalnom, miszerint legjobb szándékom közel áll ahhoz, hogy hajótörést szenvedjen, minthogy valószínűleg azok, kik más véleményben vannak, fentérintett szándékom keresztülvételét, mely életben először adott alkalmat félreértésekre, akadályozni fogják.

Ha a munkásoknak okuk van rám panaszkodni, hiszem, hogy a hatóságok Szabó úr közbejövetele nélkül is képesek azokat orvosolni.

Arról is megvagyok győződve, hogy oly ügyről melynek mivolta felől Szabó ur csakis irodámban szerezhett egyedüli és kellő felvilágosítást, hírlapi cikkeket irni valóban felesleges.

Azonban feladatam, a vasutat építeni, nem az újságok hasábjait betölteni, és nem is tartom magamat hivatva, oly ügybe bocsátkozni, mihez nem tudok, nem értek, ne hogy előbb többé tévitra jussak.

Ha Szabó ur sértve találja magát, hogy részéről oly röviden végzem a tárgyat, akkor tetszése szerint folytassa, mely esetben utalnám az élezes öreg Aesopus meséjére, az öreg ember, fia és a szármár, valamint az azokban foglalt tanácsokra.

Maradok önnek kész szolgálja
George Kilgour

Kolozsvár Junius 16-án 1869.

P. S. Az ide mellékelt levél épen kezemhez jutott. Ez Szabó ur nyilvánítt leveleinek első gyűmölése, és én engemet nagyon lekötölte, ha ezt a fentebbihez függesztené.

Löbliche Direction der Eisenbahn
Errichtung!

Achtungsvoll Gefertigter ist seit Kurzem zur Kenntniss gelangt, dass unter den, der löblichen Direction untergeordneten Arbeitern (Handlangern) am Pfingstsonntage eine Schlägerei stattgefunden habe, bei welcher Gelegenheit einer ungeachtet versuchter Flucht, dennoch ermordet wurde.

Indem der ergebnst Gefertigte hievon keine gegründete Kenntniss hat, und der Ermordete mein Sohn soll sein, bitte unterthänigst die löbliche Direction diess gütigst zu erforschen und hievon im bejahendem Falle den Herrn Pantheleon Pacurariu Diurnist beim k. Bauamt in Bistritz gütigst zu verständigen, mein Sohn heisst Gabriel Marginean grosser Statür schreibkundig.

Ragla, am 14 Juni 1869.

Cirila Margenean.

Kerkapolyi Károly képviselő és államtitkár beszéde.

(A képviselőház május 28-iki ülésében.)
(Folytatása és vége.)

Én erősen hiszem, hogy míg a jelen helyzet főnáll, addig ezen alap a legtökéletesebb, hogy a formán nem kell változtatni, míg a helyzet nem változik. Ha az, tán hozzájárulásunk nélkül is, egyszer megváltozik, megfelelőleg meg kell majd változtatni a formát is. De a választéllati javaslatok másban is eltérnek egymástól. Mindenik felirati javaslat, nem számítom a basabidi kerület képviselőjét, támasztja a reformokra való készséget; ebben tehát nincs különbség. De különbség van abban, hogy a kiküldött választmány által készített és beterjesztett felirati javaslat irányát nem jelöl ki, míg a másik kettő teszi ezt. Én részéről it is az előbbivel tartok, s nem látom sem

szükségét sem hasznát annak, hogy a reformkérdésekre nézve az irány kijelöltesse, s épen azért nem járulhatok hozzá.

Nem látom szükségét azok után sem, a miket Tiszta Kálmán t. képv. ur felhozott, a ki azt szükségesnek annál fogva tartja, mert maga a trónbeszéd praecoepulja némileg a kérdéseket, a mennyiben itt ott már irányt jelöl ki. Nem vettem észre és nem láttam ezt, következéleg az általam nem észlelt tény által ítéletemben magamat nem határozhatom. A t. képv. ur jelenen a megyerendezésre és az önkormányzatra vonatkozó helyeknél látja ezt, arra hivatkozik, hogy a trónbeszédben ki van mondva, hogy a megyerendezés és a központi kormányzat közt elvi ellentét forog fenn. Hanem az elvi ellentétet a trónbeszéd, ha jól értem, nem a törvényhatóságok jogkörét illetőleg mondja fönforgógnak, a miként ő véli. Ezt tudomra senki sem állítja, hanem a jogok megvalósításának módja más ott mint itt, és azt a t. képv. ur sem fogja tagadni, itt a személyes felelősség elve, ott a dolgoknak dicasterialis — ellátása képezi az elvi ellentétet; maga a t. képv. ur másutt kifejezést adott azon véleményének, hogy amaz elvi ellentét kiegyenlítő, még pedig úgy, hogy a személyes felelősség elve oda is kiterjesztessék.

Ez az, a mit a trónbeszéd kíván, mikor az ellentétek kiegyenlítéséről szól. Ugyanezt az u. n. 48-as párt a maga felirati javaslatában egyenesen elismerőleg hangsúlyozza is. Ismételve mondom, szükségét nem látom s hasznát még kevésbé, hogy a reform kérdésekben irányt jelezzünk, még mielőtt a tanácskozással folyamában bekövetkezett volna azon állapot, a midőn a sok értelemből egy lett, a mi a tanácskozással egyedül csejla.

Azt hiszem, elég az, hogy készségünket fejezzük ki a reformok iránt; mely irányban járunk el, azt meg fogjuk mondani, ha megvitattuk a dolgot. (Felkiáltások: természetes.) Ez kérem, nemcsak természetes, de azt gondolom, szükséges is. Bizonyítékul csak egy példát akarok fölhozni. A baloldal mindkét árnyalatára részéről, az ugynevezett balközép és a szélsőbalról (Felkiáltások a szélsőbalon: nincs szélsőbal.) a terem szélén ülnek, csak annyiban értem, egyiránt hallottunk nyilatkozatokat, a melyek elutasítják maguktól azon föltevést, hogy a választói törvények reformja a választási jog megszorítására vezessen. Ezt én is elutasítom magamtól; de ők ez elutasítást megtoldták azzal, hogy ezen jognak kiszélesítését vélik szükségesnek. — Hogy elvégre én ezt szükségesnek vélem e? azt most nem tudom, azt az elene és a mellette felhozandó okok súlyától föltételezem.

Annak szorgalmazását, hogy a kiebterjesztés szüksége már most kimondassék, megvallom, legkevésbé vártam az u. n. 48-as párt férfaitól. Mert melyik az a bázis, a mely ki fogna terjesztetni? ugye az, a mit a 48-iki törvény teremtett? szikkkelbüléssel vádolják e azon törvényhozást, hogy nem eléggé széles bázist alkotott e házban a választásokra? (Igen! igen! a szélsőbalon.) Ha igen, akkor igen előrehaladt pártot képezhetnek az urak, hanem véleményem szerint intact 48-as pártot nem. (Élénk helyeslés jobbról.) Ez oly radikális pont, melyre nézve, ha valaki eltér a 48-tól azzal magát nem azonosíthatja. Tudom, hogy mit lehetne mondani erre, s miután magamat mystificálni nem szeretem, ha tudom, hogy valamit ugy is elmondanak, inkább elmondom azt magam. (Halljuk!) Azt fogják kétségtelesen mondani, hogy nem vádolják a 48 ki törvényhozást szikkkelbüléssel azok, a kik 48-asoknak nevezik magukat és mégis joggal viselik e nevet, bár el kívánunk térni az akkori törvényről, mivelhogy tisztán annak szellemében akarnak eljárni, és valamint az szélesbitette akkor az alapot, ugy ők is most az idők folytán azt szélesíteni kívánják. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Tudom, hogy ezt fogják mondani; de erre azt felelem, hogy azon kérdésre, milyen széles legyen a választási alap, vagy mily keskeny, ab in visis nem lehet felelni, hanem csak akkor, ha megnézzük az ország helyzetét, a népek intellektualis és moralis állapotát, és abhoz mérjük a választási jognak többé kevésbé kiszélesítését vagy megszorítását. (Helyeslés minden oldalról.)

Ha ezt, mint látom, megengedik, akkor én nem tudom, hogy azon állapotot, a mi akkor nem volt szük, mi szükítette meg azóta? talán a közben lefolyt évek emelő hatása, azon hatás, mely a nép intellektualis és moralis életére az oly gyorsasággal annyiszor lerajzolt időben lett gyakorolva? mert ha ez nem, ugy inkább azt kellene elővélni, hogy a mely alap akkor nem volt kevésbé tág, tán még ma sem olyan, mivelhogy a nép intellektualis és moralis erje az absolutismusanak reá ónsulylyal nehezedett két évtizede alatt nem nevezkedhetett, miután az emelő hatás soha, és sehol nem gyakorol. Vagy tán a 48-as párt hivei igazat akarnak adni azon híres könyv írójának, a ki könyve czimlapjára azt írta: „Rückblicke auf die letzten 10 Jahre.“ — s benne megírta azon roppant emelkedést, melyet az ország vagyonsági, értelmi s erkölcsi tekintetben nyert volt a Bach-regime alatti? Ha ez így van, akkor kívánásukat értem; ha nem így van, ugy nem érthetem azt. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Különbön hiszen lehetnek érvek, miket én nem látok, és mihelyt meggyőzőnek, arról, hogy azt jó okok kívánják, hozzájárulok, de a priori ezt tenni nem merném, s ezért én e kérdésben irányt jelölni ki, korainak tartom.

Egy másik esetet is hozok fel példaul. (Halljuk!)

A tulsó fél azon szónokai, kik általában érinték a tárgyat, mindannyian megütözték azon szándok lehetőségén, sőt látszatán, a melyet részint a trónbeszéd szavaiból, részint sorai közt, részint, mint Debreczen város érdemes képviselője mondotta, a kormányzat összes irányából kiérezni vélnek, hogy t. i. a miniszterialis omnipotentia vagy nem tudom én mi akar éltre kelteni, az önkormányzat rovására, s ennél fogva hangsúlyozni akarják azt, hogy legyen megyerendezés, de ugy, hogy az önkormányzat veszélyezze és megölve ne legyen.

Én velük e tekintetben tökéletesen egyetértek, és mindjárt hangsúlyozom az önkormányzat fentartásának szükségét, ha meg volnék győződve, hogy mikor mindketten ugyanazt mondjuk, azallat ugyanazt is értjük. Mert rég megmondták a latinok: „si duo faciunt idem, tamen non est idem,“ — mi akkor is igaz, ha ugy mondjuk hogy: „si duo dicunt idem, tamen non est idem.“ Lehet, hogy az önkormányzat alatt én tán mást értenék, mint a képv. urak, és mégis ők is, én is a mellett plaidiroznánk, egészen ugy, mintha mindnyájan ugyanazt akarnók, pedig nem ugy lenne, mert mindgyükünk mást értvén a szón, sajátlag másra törekednek.

Egészen oly eset leend ez, a midőn egy másik irányban valóban fenforog. Azon egyetértésből ugyan, melyet ellenünkben azon egész tulsó fél tanusi, mikor az alap ostromáról van szó, bárki is hajlandó lenne azt vélni, hogy céljuk teljesen egy s azon, pedig hát nem ugy van, csak a tagadásban egyek, különben mást akarhat minden árnyalat.

És ez igen fontos, miatta azon igen szerény cél sem lesz elérhető, a melyet választéllati javaslatával Tiszta Kálmán elérni óhajtott, hogy t. i. abból s az itt törtétekből tudja meg a világ, s az alkotmányos fejedelem, hogy van e házban egy tekintélyes párt, a mely nincs megelégedve a közjogi helyzettel és helyette mást akar. Nem lesz elérhető, miután azt abból megtudni nem fogja sem a világ, sem az alkotmányos fejedelem; miután abból, a mi itt történik, nem az látszik ki, hanem az, hogy van itt három többé-kévesebb tekintélyes párt, a melyek abban, hogy mit nem akarnak, tökéletesen egyetértenek, de abban, a mit akarnak, már nem. (Élénk helyeslés jobbról.) Ez nagyon fontos mind a világ itéletére, mind a fejedelem elhatározására, mert ha a fejedelem kénytelen azt mondani magának, hogy azon esetben is, ha a mit én nem engedek meg, hogy lehető volna, a baloldali törekvések egyik vagy másik árnyalatukban ez idő szerint megvalósulnak: nem lenne megnyugvás, miután a mi kielégíti az egyik árnyalatot, nem elégíti ki a másik kettőt, s miután az elégedetlen maradt elemhez hozzá jönne még a mi esékélyesgünk: ugy valóban nem tudja, hogy a megnyugtásra törekvésből mi okon változtatná meg a jelen helyzetet?

Attól félek, a világ is ugy járna vele, hogy, ha p. o. óhajtna, szive szerinti jó kívánattal oly formával mint a minővel az u. n. 48-as párt szolgál Csehországnak, a közjogi alap megváltoztatását elő is segítse, kénytelen lenne magának megvallani, hogy ezzel mit sem nyert, miután Magyarországon ismét nincs megnyugvás, következve nincs meg azon erő, mit csak az általános megnyugvás nyújthat, s így nincs mit számításába foglalhessen.

Méltóztassanak meggyőződve lenni, ha a baloldali törekvések egyik vagy másik árnyalatukban meg is valósulhatnának, általános megnyugvás csak ugy állna be; ha resignatioval fogadnák a többi árnyalatok, más különben nem. E föltét alatt még így is lehető az.

Mélyreható törvénytől nagyon természetes, hogy azon tény, a mely szerint a számtalan lehetőségek közül a törvénynevel csak egyike a lehetőségeknek valószíttatott meg, elégedetlenséget kelt mindazoknál, a kik más lehetőséget akartak megvalósítani. Hogy a lehetőségek tömekegében, azok megszámlálhatlan sokaságában egyetlen lehetőség mellett egyértelműség fejlődjék ki, ezt emberek közt kívánni nem lehet. Már az is nagy dolog, ha a lehetőségek milliárdjai közül egy kiválik és többségre kerül. Ide járul, hogy azon emberek száma mindig föltöte nagy, a kiknek vágyaik, óhajai határozatlanok, nincsenek megelégedve, kénytelenlül érzik magukat, de hogy mi az, a mit kívánnának, arról magoknak számot nem adhatnak. Ilyen ember több van, és ezek mindig a negatio terén állnak, ezek mindent elleneznek, de ezekkel egy pártot sem lehet építeni. Méltóztassassanak meggondolni, hogy ha azon lehetőség lenne is egyszer megvalósítható, a mit annyira óhajtanak, vajjon, ha a többi lehetőségek hivei és a határozatlanok serege azt resignatioval nem fogadja, ha nem lesz meg a formaszertu csak törvényben nyilatkozható nemzeti akarat iránti azon pietas, a mely mellett a többiek megengedhetnék, hogy ők hibáztak, és ha ennél fogva nem mondják: legyen

ugy; várjuk a további igazolást az élet tanúságától: akkor megnyugvás soha sem leszen, pedig, s ezt meg én mondom, nincs oly emberi institutio, oly alkotmányos intézmény, a mi a nemzetek egész sulyának ráfektetése nélkül a nemzetnek a kívánt szolgálattal megtegye, ilyen nem létezik.

De visszatérek oda, a honnan eltertem, nevezetesen, hogy kész volnék kimondani, hogy ugy reformáljunk, hogy ez az önkormányzatnak kárára ne legyen, mihelyt tudnám, hogy mit értenek az önkormányzat alatt azok, a kik ezt szintén fentartani kívánják. Én az önkormányzat alatt p. o. azt értem, hogy nem említve az egyes ember és a család dolgát, mi a közönség elé tulajdonkép nem tartozik, mindenki kormányozza magát és végezze a maga dolgát. Ha ők is így értik a dolgot, ugy én velük egyetértek. De ha azt értik, hogy a község dolgát e helyett végezze szintén a megye, meg hogy az ország dolgát is, mint ez legalább a végrehajtás terén eddig ugy történt, végezze magát csak a megye (Élénk helyeslés jobbról), még ebben én nem érthetek egyet. Pedig az ellenkezőt kimondani nem oly igen könnyű. Én gondolkodtam s számot vetettem magammal, mert lelkemből kívánom, hogy az önkormányzat valóságga legyen, de számtalan akadályt látok azon első helyen nevezett cél elérhetése útjában, hogy a község végezze a maga dolgát. Vajjon az intellectualis erővel e czélra oly arányban fogunk e rendelkezhetni, a mint szükséges? ezt a következők fogja megmutatni. Adja az Isten, hogy ugy legyen, én kívánom, de nem tudom, s ezért nem merném ezt föltétellel tenni a reformra nézve.

Nem mondom ugyan, hogy nem lehet, de ha nem lehet, hát csakugyan nem lehet. Mi a kérdés másik felét illeti, 800 esztendő bizonyítja, hogy az ország dolgát is, ha nem is akarták, kénytelenek voltak a megyék végezni, miután 1848. előtt a kormányzat a centrumon kívül más organumai nem voltak, s ma is csak kivételképp vannak. Ha egyáltalában akarta valaki az ország dolgát elvégezni, ezt a megyéknek kellett tenniük. Ez tehát nem oly tiszta kérdés, hogy láthatlanban kimondhassunk, hogy jövőben ez így legyen, bár én azt sem akarom már most kimondani ezúttal, hogy amugy legyen. Egyet azonban mondhatok, hogy ez idő szerint csakugyan ugy van, hogy a megyék végzik szertleg az ország dolgát is. És mert ez így van, sajátosságoknak tűnnek fel előttem azon reeriminatioik, mik többek által a kormányzat a választások körül elkövetett beavatkozásai és visszahelyeslései alapján felhordattak. Mégis nagy hatalmu emberek ezek a mi minisztereink, (Felkiáltás balról: Bizony nagy mesterek!) ha a törvényhatóságok választott tisztviselői által, mint a kiket egyedül használhatnak, — azaz egy-két királyi komisszárius, az egész országot véve, számba ugy jöhet — a miniszterialis omnipotentia javára be tudtak avatkozni. Hiszen emberek, eszközeik, a melyekkel beavatkozhattak volna, nincsenek. A vizsgálati adatokat nem ismerem, és így nem ítéletek a reeriminatioik alaposságá felett; nem tartom azonban a beavatkozást valószínűnek, mert az a kérdés: quibus auxiliis? és az auxiliiumot, ha csak a törvényhatóságok választott tisztviselőiben nem, másban nem találom. Mit szintén nem akarok hallgatással mellőzni, bár megtörténhetik, hogy helyzetemben azt gondolhatná valaki, hogy Cicero pro domo sua, a mit Simonyi Ernő az erdélyi választásokra vonatkozva mondott, a honnan szerencsém volt nekem is mandátumomat nyerhetni. Szerinte ugyanis az ottani választások nem a nép valódi akaratának nyilvánulásával tekinthetők, miután ott nem a törvény alapján hajtottak végre a választások, s miután ott egyáltalában nem alkotmányos, hanem kivételes állapot van. Először is én azt, hogy kivételes állapot ellentétet képezne az alkotmányos állapottal, már magában véve nem ismerhetem el. Rómában a dictatura kivételes állapot volt, de miután az alkotmány alapján nyugodott, tökéletesen alkotmányos vala. Erdélyben, ugy tudom, az 1848-iki kolozsvári törvény provideált e tekintetben, a választásokat akkor a gubernium, később az azt felváltó miniszterium által kiadandó rendeletek alapján fektetvén, s ugy törvények alajján hajtottak végre a választások ott is.

Elismerem, hogy az akkori guberniumi és a mostani miniszteri rendelet közt van különbség, s ez az, hogy akkor a törvény által megkivánt határidő, az idő rövidsége miatt nem tartatott meg, míg most megtartott. Ha ez nagy baj, akkor megadom magamat, noha azt hiszem, hogy akkor, mikor a kormány a törvényt megtartja, mivelhogy az lehetősége, ezért neki szemrehányásokat tenni nem lehet. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Legyen szabad összerönnöm előadásomat abban, hogy a közjogi alapot a választéllati ostromolni nem kívánom, sőt inkább azt egyelőre bevégzett ténynek veszem, egyelőre, a mit ugy értek, hogy a formát nem kell változtatni, míg a test nem változott; hanem hogy ha az események hatalma folytán ez majd megváltozik, akkor kell megváltoztatni annak is, s hogy a reformkérdésben az irány megjelölését akkorra vélem halasztandónak, mindön ezen kérdéseket megbeszéltek, nehogy praecoepuljunk a dolgot, s ezt annyival is inkább, miután az ellenkező eljárás már csak az

általán illusztrációként felhozott pár kérdés tanúsítása szerint is nehézségeket okozna.

Ezért részéről mindkét felében a bizottság által előterjesztett felirati javaslatot pártolom.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése jun. 12-én.

Schwarz Gyula interpellálja az összes miniszteriumot: Szándékozik-e egy külön földmivéleési miniszterium szervezése, másrészt pedig a szegényügyet támogató állami közeg felállítását iránt törvényjavaslatot előterjeszteni?

Köszönetet fog a miniszterelnökkel.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter, válaszul Szirmai Ödön és Bobory Károly képviselő urak multkor interpellációjára, a fagykárak felvétele s a károsultaknak nyújtandó adó-elengedés tárgyában. A miniszter, hivatkozva a fönálló szabályok illető pontjaira, kijelenti, hogy a szabályok értelmében a károsultak folyamodhatnak a kár felvétele s ennek alapján méltányos adóelengedés iránt. (Helyeslés.)

Szirmai Ödön kijelenti, hogy a miniszter válaszában megnyugszik.

Lónyay Menyhért, pénzügyminiszter, ezután Jankovics Miklós interpellációjára felel, melyet a képviselő úr az adóbehajtó közegek eljárása ellen intézett hozzá. A pénzügyi közegek a törvények értelmében járnak el, s a késedelmi kamatok csak azért szaporodnak sok helyen, mert az adófizetők vonakodnak annak idejében tartozásaikat leróni. Végül kijelenti, hogy nem tudja megegyeztetni a törvény iránti tisztelettel azt, hogy a képviselő úr interpellációjában zsemlésnek nevezi az adóbehajtás körüli intézkedéseket, melyek pedig a szentesített törvényen alapulnak. (Zajos helyeslés jobbról.)

Jankovics Miklós a miniszter válaszával nem lehet megnyugtatta, s a választ napirendre tűzteni kéri. (Derűtlenség.) A ház többsége azonban a miniszter feleletét tudomásul veszi.

Napirendre térvén át a ház, megkezdik az idejű ujonczmegajánlásról szóló törvényjavaslat általános tárgyalását. Első szónok

Clementis Gábor: Elmondja, hogy a mult országgyűlés határozatai közül mit nem helyesel, s aztán hosszabban kezd szólni a hadsereg egy-egy ellen, mely csak actio alkalmával szükséges, a taktikai egység felesleges, sőt káros. Végül ama indítvánnyal lép fel, hogy ö Felsége kéressék meg az iránt, hogy a magyar ezredek kivétel nélkül hazaszállíttassanak.

Ivánka Imre: Rövid bevezetés után kijelenti, hogy a jelen törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapján elfogadják, s csak néhány megjegyzést tesz. A véderőről szóló törvény három korosztályról szól, a jelen törvényjavaslatban pedig öt korosztály van felvéve. Szólok azt kívánja, hogy a két utóbbi korosztálybeliek egyenesen a honvédségbe soroztassanak, s általában hogy a kormány legfőbb törekvése főleg a honvédség fejlesztésére és szaporítására legyen irányozva. Így el leendő érve, hogy összes véderőnk a honvédség alapjára lesz fektetve; el leendő érve, hogy lesz biztos, a kor szívnálán álló nemzeti haderőnk. E szempontból kiindulva, igen sajnálja, hogy az új honvédséget sokan nagy ellenszenvvel fogadták, s azt folyvást kisebbiteni törekednek. (Zajos helyeslés.) Meg van győződve, hogy az új honvédség meg fog felelni feladatának, s a törvényjavaslatot, mely e czélt szintén szem előtt tartja, részletes tárgyalás alapján elfogadják.

Csánády Sándor: Nagy hangon beszél az elárult hazáról, az osztrák államadósságokról, sárga fekete zászlóról stb. stb., s végül kijelenti, hogy a törvényjavaslatot egyáltalán nem fogadhatja el. (Derűtlenség. Zaj.)

Tisza Kálmán: Nem szavazhat a törvényjavaslat tárgyalás alá vétele ellen, mert ezt tenni annyi volna, mint kijelenteni, hogy nem akarjuk fön tartani haderőnköt. (Helyeslés.) Szükségesnek tartja az ujonczmegajánlás feletti tanácskozásokat, hogy kitűnősségek, megfelelő-e a jelen törvényjavaslat a véderőről szóló törvények rendelkezéseinek. Kijelenti, hogy a Clementis képviselő által elmondottakat teljesen osztja, s reméli, hogy eljön az idő, midőn az általa kifejezett óhaját teljesedésbe is menend. Végül fön tartva, hogy részleteiben csak akkor fogadhasse el a törvényjavaslatot, ha az egyes pontok is a védtörvények értelmében fognak módosítani, általánosságban elfogadása mellett nyilatkozik. (Zajos helyeslés.)

Utána Majoros István, Csiky Sándor, Schwarz Gyula és Rákóczy János, mindannyian az elfogadás ellen szólnak. Erre névszerinti szavazás következett. 422 képviselő közül szavazott 301, s pedig 276 az elfogadás mellett s 25 ellene. 121 képviselő távol volt.

Hatósági élet.

Sepsi Szentgyörgy június 5-én, 1869. — T. szerkesztő úr! Evnleges közgyűlést Haromszék képviselő-bizottsága f. hó 4. és 5. dik napjain tartotta meg. A gyűlést főkirálybíró gr. Kálnoky Dénes tartalomdús és a megye állapotát híven ecsetelő, több helyen megjelölt beszéddel nyitotta meg, mely beszéd jegyzőkönyvre vétetni határozott; ezután t. sz. elnök Vajna Tamás úr tette meg jelentését a törv. széknek 23 havi működésének eredményéről, mely alkalommal örömmel

szerezett a bizottság meggyőződést az ügyek pontos és gyors ellátásáról, ezen jelentéssel kapcsolatban följelentve, hogy a f. hó 1-én életbe lépett új perrendtartás egy pertárnok kinevezését tette szükségessé, kit az öt tagból álló ülésből karból helyettesítvén, szükségesnek látja a nmlgu igazságügyi miniszteriumhoz a végbél felírni, hogy addig is, míg a törv. szék végleges szervezése bekövetkezik, intézkedjen a magas kormány egy pertárnok és egy ülés beállításáról; a jelentésnek ezen indítványt tartalmazó része az indítványkorában tárgyalatván, ott az előadás szellemében el is fogadtattott.

A fennsőbb rendeletek tárgyalása után, az indítványok lépvén előtérbe, már a leiratok azon soránál, hol a nmlgu pénzügyminiszterium az adó-hátralek behajtását teszi a bizottság és a közgazgatási tisztviselők hazafias kötelességévé, László József b. t. tett vala egy panasos jelentést azon visszaléről, mely a szék területén átvonuló állami útvonal fenntartásához szükségeseltető anyagoknak árlejtése alkalmával, a brassói m. k. építészeti hivatalnak nép és mondhatni állami érdekeket elhanyagoló eljárásában gyökerezik; ezen panasos jelentés tárgyalatván, megkérelmi határozatot a bel és közlekedési miniszterium, miszerint méltóztaték ugy intézkedni, még ez év folytán, miképen az állami utak fenntartásához szükségeseltető anyagok árlejtése az útvonalba eső közlekedésben történjék és pedig részletenként, nem az egyes vállalkozóknak kedvezőleg 8—10 mértföldnyi vonal egyszerre ezáltal az államra haszonhárulik, s a vállalkozásban részvétel által a nép adózási képessége is emelkedik. Következett T. G. atyánkfianak azon indítványa, hogy most, midőn az országgyűlésen a bel-reformok kerülnek tárgyalás alá, intézkessék a képviselőházhoz egy felirat, miszerint a megyék a politikai életet fejlesztő önkormányzati jogaikban, anynyiban, a mennyiben a parlamentaris kormányzat megkegyelmezett, tartassanak továbbra is meg; ezzel kapcsolatban javallatba hozta indítványozó úr, hogy minden törvényhatóság hason szellemű feliratra szólíttassék fel.

Ezen indítványok heves vitára adtak alkalmat, de szavazat alá bocsátván a nagy többség által elfogadtattak; ennek folytán egy négy tagú bizottság neveztetett ki, e tárgyban a jövő gyűlésre szükséges munkálatnak kidolgozására. Olvastattak biharmegyei birtokos Draveczky Gyulának székely családok kitépítésére vonatkozó föltételei, mint-hogy a föltételek a kitépítésre nézve nem elég kedvezők. Elhatározottak az irt birtokos urak kedvezőbb telepedési ajánlatnak megételése felszólítani.

A keblü ügyeket illetőleg, nevezetesebb, hogy a háromszéki Ferencz József nevet viselő nyilvános kórbáznak alapszabályait a kor igényeinek megfelelő és minden visszaélést kizáró módon reformáltattak — a reformált alapszabályok megerősítését végett felsőbb helyre fölterjesztették.

Mi a gyűlés folyamát illeti, az elnök a fők. bíró tapintatos vezetése folytán kellő higgadsággal folyt le, s minthogy a fennebb érintettek kívül egyéb közfigyelmet érdelők nem fordultak elő, szerezny tudósításomat ezúttal bezárom, azon hozzáadással, hogy az illető jegyzőkönyv a jegyzőkönyv szabatos vezetéseért bizottságunk, dicséretét nyilvánítani kedve kötelességének ismerte. I.

Vidéki levelezés.

Dobokamegyéből, jun. 11. 1869. — Dobokamegye közelebbi bizottsági gyűlésében élénk vita tárgyat képezte a közlekedési eszközök hiányos volta s az utak rosszassága, mely vita a rózsaszínben tündöklő tiszti jelentések rendén merült fel. A felszólalóknak igazuk volt, mert ha igaz az, hogy a gazdaság, ipar és kereskedelem felvirágoztatása eszközl az állam jóllétét, ugy másfelől igaz az is, hogy ezt közlekedési eszközök nélkül elérni lehetetlen. Az utak egy országban véretek a testben, mentől több ereken, mentől szabadabban eszgedez a vér, annál egészségesebb a test; mentől több, mentől jobb utak szedelik az országot, annál élénkebb a forgalom s annál jobban nevededik az ország jólléte.

Dobokamegye vasútakat mostanság nem remélhet, azért legalább fönvonalait kellene jó állapotban tartani, hogy az épülőfélben lévő vasúttal hoz anyagot szolgáltatson, s terményeit a fön piacokon, u. m. Szamosújvárt, Kolozsvárt, Zsibón és Zilahon értékesíthesse. Szemesi.

Számadás és köszönet. *)

A helybeli ev. ref. fönatoda szegénysorsa növekedésének naponta ebből való ellátására, mult évi oct. 10. iki közleményünk óta, következő kegyes adományok nyújtattak:

1. A havonként tíz-tíz személy számára kétszer fözötték száma szaporodott t. Wagner Frigyesné és t. Varga Ferencné úraszonnyokkal.
2. Pénzadományt járultak: t. Maes kási Sámuel úr a második félére 5 frt (és így egész évre 10 fittal), t. Ruetska János úr 5 frt, t. Zsigmond Elek úr 1 frt, gróf Csáki Miklós úr (2. éves bölcsész) 2 frt, tisz. Szász Gerő úr 5 forint és tanár Szabó Sámuel 3 fittal.

A vett és érvolytán közzé tett kegyes adományokról, midőn alóliat a segélyezettek nevében hálás köszönetet nyilvánítja, egyszerűsind kötelességének tartja tudatni az illetőkkel, hogy az érvolytán kezéhez gyűlt 38 frt készpénzből és a t. cz. úraszonnyaságok 105 ebbőlfelesből 20 jöreményű tanuló növendék folyton élelmezve volt és lesz az év végeig.

A kolozsvári ev. ref. fönatoda előjárásága nevében Jancsó Lajos, s. tanár.

Napi hírek.

— A kolozsvári r. kath. egyházmegye tegnapi választá meg képviselőit a kath. autonómia ügyében tartandó gyűlésre. Megválasztottak: b. Josika L.,

*) A „Magyar Polgár“ t. szerkesztője e közlemény átvételére tisztelettel fölkérteik.

id. Groisz G., Gajzágó S. és Simon Elek; a három első kétszázal több szavazatot nyert. Simon Elek Gál J. közlelte.

— A városunkban lévő gyalogezredek egy másik, s jelenleg a Lajthán túl állomásozó magyar ezred általi felváltása már régi hír. Mint halljuk, ez meg is történik akkor, mikor a brucki táborozásnak, hol a városunkba kiszemelt ezred van, vége lesz. A jelenleg itt levő ezredet Pestre viszik.

— A honvédtoborzás folyó hó 11-kén Nagy-Szebenben is befejeztett. A három napi toborzás eredményét egyetlen egy honvédt mutat fel a beiratási jegyzőkönyv; jelentkeztek ugyan — a „H. Ztg.“ szerint — többen is, de a szabályoknak csak ez az egy felelt meg.

— Tömeges szabadságolása. A hivatalos lapban olvassuk: „A f. évi aratási munkák alkalmával az országban netán ismét mutatkozható munkáhiány lehet megelőzése végett a katonaságnak aratási munkára való szabadságolása iránt a magyar kormány és a közös hadügyminiszterium közötti megállapodás folytán következő intézkedés jött létre: Az országban állomásozó gyalog-szeredek és vadász-zászlóalj rendes őrszolgálaton kívüli legénysége az aratási időben három hétre a munka-adók rendelkezésére bocsátatik, kivételvén a fennemlített ezredek közül azok, melyek a brucki gyakorlati táborba vannak egybehiva. A rendelkezésre álló legénységnek munkákra alkalmazása annak szabad elhatározásától függvén, a munkadíj meghatározása és az ellátás a munkaadó és a katonaság közötti szabad egyezkedés tárgya. A fejenként 3 1/2 krbn megállapított napenkénti ruhaközpontási általány mikénti lefizetése iránt az illető ezred, vagy zászlóalj parancsnokai fognak a munkaadókkal megegyezni; ugyancsak hozzájuk lép minden, a katonaság munkára-bocsátása iránti kérés is intézendő. Mi is ezen a munkaadók kellő eligazodása végett közhírré tétetik“

— A kath. autonómia tárgyában tartandó gyűlésre képviselőktől közelebből megválasztottak: Szerdahelyen: b. József L., Gajzágó S., Groisz G., Lindner G.; póttagokul: b. Apór K. és Gál J. — Szt. Agótán: képv. Gál J., Gajzágó S., Horváth István, b. József L.; póttagokul: b. Apór K. és Antalí K. — Szebenben: képv. Ugron L., b. József L., Gál J. és báró Apór K.; pótt.: Gajzágó S. és Antalí K. — Fogarasán: b. József L., Gál J., Ugron D. L.; pótt.: Gajzágó S. és Antalí. — Nagy-Sinken: képv. b. József L., Groisz G., Antalí és Gál J.; pótt.: Mikó Mihály és Gajzágó S. — Orlátón: képv. b. József L., b. Apór K., Gál J. és Ugron L.; pótt.: Gajzágó S. és Antalí. — Porumbákon és Veresatoronyban: ugyancsak a kik Orlátón. — Vizaknán: képv. b. József L., Gál J., Gajzágó S. és Antalí.

— Az unitárius istentisztelet Pesten a reform. iskola dísztermében roppant közönség részvétel mellett a mult vasárnap megtartott. Posti lapok dicséretileg emlékeznek az unitáriusok jeles szónoka, Ferencz József beszédéről, s írják, hogy a ref. superintendens Török Pál, továbbá Ballagi Mór s többen annyira meg voltak hatva, hogy istentisztelet végeztével a szónokot megölelték. — E tárgyról még bővebben szölandunk.

— Segesvár városának képviselőtestülete összehitt és tanakodott, és határozta azt, hogy a királyföld újrászervezése ő neki nem tetszik, miert bizalmi férfiak sem fog az összeirő bizottságba választani.

— Az indóház helyét — mint a „H. Ztg.“ írja — Nagy-Szebenben is megállapították.

— Egy Káransebestől Hatszeg Brassónak s így a határszélnél vezető vasút előmunkálatára Brellich J. mérnök és társai engedélyt kértek. — A mult számunkban közölt n. sz. benzi véres verkedés — mint a „Herm. Ztg.“ írja — szerelemféltesből keletkezett. Olyan helyt kugliztak szerencsétlenségükre a román tanuló, hol szolgák hájja folyt, s hol e szerint tánczosok is voltak, kik a tanulókat társalgását sem találták unalmasnak; annál elviselhetetlenebbnek érezték azonban a tánczosok, s azért mindentestül felkerekedtek, vigalmuk helyéül egy korcsomat választottak. Hogy ezután miként jöttek össze ismét a tanulókkal, homály fedi; csak aonyi világos, hogy köztük s a tanulóktól verkedés fejlődött ki, melynek szomorú vége egy tanuló halála, s egynek elvetesélyes megbesülése lett. A tettesek elfogattak.

— A Bemszobor alapra május 14-kétől maig bekliteltet: Temesvármegye 1-ső alispánja által egyesektől 51 frt, Arad városa polgárnagya által egyesektől 36 frt 10 k, nms. Tordamegye tisztsége egyesektől 20 frt 60 k, Ungmegeye 1-ső alispánja egyesektől 35 frt 60 k, Mosonmegye 1-ső alispánjától egyesektől 23 frt 40 k, Fehérmegye 1-ső alispánja egyesektől 191 frt 91 k, Szamosújvár város községe pénztárából 50 forint, Tornamegye 1-ső alispánja által egyesektől 12 frt 21 k, Holdmező-Vásárhely tanácsa által egyesektől 18 frt 67 k, ugyan az ottani község pénztárából kiegészítél 11 frt 33 k, ösz. 30 frt, Kövessy Edénes M. Vásárhelyt 1869 május 17 iki büvéselőadásából 21 frt, ugyszinte Szászvároson 1869 apr. 24-én tartott előadásából 8 frt, ösz. 29 frt, Temesmegye 1-ső alispánja által egyesektől 5 frt, a „Kolozsvári Közlöny“ szerkesztőssége által postaszervény szerint 76 frt, összesen 560 frt 82 k. A fennebbiekhez számítja az ezeldeti közleményeket, teszen az egész eddigelő befolyt adományok összege 5385 forint 52 1/2 krt osztr. értékben. M. Vásárhely, június 2. 1869. Borosnyai Pál, nagy bizott. alelnök.

— Az első erdélyi vaspályatársulat decz. 22-től 31-ig lefolyt viz nap alatt 20 vegyes, 10 külön katonai s toher és 2 szállítmányvonat közlekedett a pályán; elszállítottak 3300 utazó, köztük 920 katonai személy, mely szállítás 5844 fítot jövedelmezett. A javak forgalma 42,902 mázsára terjed ki s 6331 fítot hozott be. A jövedelem összege tehát 9175 fítt kiadással szemben 12,296 fítt meg.

— A nőképző-egylet Pesten az országgyűléshez kérvényt nyújtott be, egy női mintatanoda állítása végett. E kérvényt több mint 2000 müvelt hölgy írta alá.

— Aradmegyében a török kormány lovakat vásároltat, s e végett török tisztet tartoz-

kodnak Aradon. Korábban egy falkát már elküldtek s e hó 7-kén újabb falkát indítottak útra.

— A t. gazdák-közönséghez. Vetéseimet s szőlőmet biztosítottam jég ellen; 24 órával a biztosítás után borzasztó jégcsapás tette tönkre terményeimet. A „Victoria“ biztosító-társaság postafordultával intézkedett a becslés és kifizetés iránt. E száraz tények ajánlják egyfelől a naponta nagyobb hírre jutó társaságot, de intik másfelől a gazdák-közönséget: jégbiztosításait id ő j e k o r á n tenni meg, mert ime én is, ha egy 24 órával előbb jön a jég, biztosítás nélkül kárommal maradok; ennyit az igazság és gazda társaim érdekében. — M. Vásárhelyt, 1869. május 27. Szöllősi Sámuel, biztosító. T. Bosi József.

— Nyilvános elismerés. Kedves kötelességemnek tartom a „Victoria“ biztosító-társaságnak ezenelő köszönetet mondani azon gyors és méltányos eljárásáért, melyet a balázsfalvi görög-egylest seminárium Szancsalon levő és elmaradt épületét kárbeszélésével tanusított. Mert nemcsak hogy fennebb említett társaság a kár azonnali felvételére titkárt küldte ki, de egyszerűsind általa a kár kibehatolása után, a biztosított összeget, minden levonás nélkül és készpénzben, a kár-helyszínén ki is fizette. Mely gyors és minden kívánságot föllmúló eljárást nem mulasztathatom el, már a közönség érdekében is nyilvánosan közölni. — Kelt Balázsfalván, 1869. június 12-én. Wesztmenc Antal m. p. kanonok és seminárium rector.

Szerkesztői nyílt posta.

L. J. urnak. K... t Beküldött czikkét csak a „Közönség köréből“ című rovat alatt adhatnók közre, és itt is csak ugy, ha becses nevét a közlemény alá írhatjuk; e fölött a felhozott tények bizonyítására a pusztá szavakon kívül egyéb adatokat is küldene be, mert egy tanu mit sem bizonyíthat, s csak szavakkal támogatott állítások nem állják ki a hitelesség tényeken alapuló próbáját.

KÜLFÖLD.

Páris, jun. 12. Tegnapi ismét tetemes csoportosulások történtek; azonban több ezred vértelovasság rendelkezett ki, ezek elzavarták az utcákról a zavargókat. Ljfelkör minden esendben volt; 200 elfogatás eszközöltetett; a polgárság támogatja a rendőrség közeget. Este a császár és császárné néhány utczán kocsikat keresztül, s a boulevardokon a népesség által lelkesulten üdvözöltettek; a császári kocsit éljen kiáltások közt többször lön a nép által feltartóztatva.

A „Public“ szerint Napóleon császár 11-kén a minisztertanács s titkos-tanács üléseiben akart elnökölni. Ugyanezen lap megczáfolja a miniszter-változásokra vonatkozó híreket.

A „Public“ a Párisban 7-én elfogottak számát 70-re teszi, ezeknek fele már másnap ismét szabad lábra helyeztetett. A Sorbonne-téren, s a Montmartre külvároson kívül, a városbáz előtti téren is a „Marseillaise“ éneklése miatt, elfogatások történtek, s ez alkalommal sürölások fordultak elő a rendőrség s a polgári egyének közt.

A „France“ teljesen helyesli a törvényhozó-testület egybehívását. „Ezen egybehívás“ — ugymond — „szóvalunk szerint, azon nagy előnyvel bír, hogy véget vetend a jelen válságnak, s a közvéleményt valóban lecsillapítandja, annak fölvilágosítása által. Tegyük hozzá, hogy a kormány, midőn a nemzeti képviselőház való viszonyait orjáit közelebb hozza, azon bizalmat tanusítja, melyet abban helyez, s a parlamentarisan hanyományoknak megfelelő eljárása által bebizonyítja, hogy az ország érzelmeit, s óhaját tekintetbe akarja venni.“

Az „Indép. Belge“ szerint a francia-belga bizottságnak két tagja 7-én visszajött Brüsszelbe, hogy a kormányval értekezzenek a francia cabinet bizonyos ajánlatai iránt. Ismét visszautaztak, miután Frère-Orban és Jamár miniszterekkel értekeztek, megegyedetteknek lászottak lenni az alkudozások folyamával.

A „Times“ al ellentétben a „Globe“ állíthatni hiszi, hogy éppen nincs megingatva a felsőházi többség azon elhatározása, miszerint az ir egyházbill má odik olvasásánál, annak föltétlen elvetését indítványozandja. Szerinte gróf Devon nyilatkozata szintoly kevés jelentőséggel bír, mint ama kedvező fogadás, melyet az alsóház szabadelvű többsége Gladstone számára készített.

Mint a „Times“nak Philadelphiből folyó hó 7-ről távirják, Kansas határan az indiánok folyvást megszárlásokat követnek el. Két hét alatt 50 telepítvényes öletett meg, a gyarmatosok kelet felé menekültek.

Mint Washingtonból folyó hó 8-ról távirják, Grant elnök egy 7 tagú bizottságot nevezett ki oly czélból, hogy az az indiánok ügyeit pontos vizsgálat alá vegye, s jelentést tegyen a vad törzsek polgárosításának legjobb eszközei iránt.

Cubából a legutóbbi tudósítások ismét kedvezőbbek a fölkérésre nézve; az önkéntesek, kik Dulce ellen, a fölkélek iránti engedékenység miatt lázadtak, a helyzet uraivá lettek. Havanna ismét nyugodt.

Legújabb.

Karlovitz, jun. 14. A congressust ma délben a patriarká nagy tetszéssel fogadott beszéddel nyitotta meg, s beszéde végeztével a királyt háromszor éllette, mit a gyülekezet háromszoros zsvívoval viszonozott.

Páris, jun. 14. A „Journ. Officier“ jelentést hoz az utolsó zavarokról Franciaországban, s ezt mondja: jun. 6. és 7. diki közötti éjjel bizonyos párt részéről lázongás lön elhatározva, miről a kormány pontosan értesítve volt. A tett intézkedések minden komolyabb fellépést megakadályoztak. Mintán a nevezett lap a zavarok befolyását elősorolja, tovább így szól: Az igazság most már mindazon tényekkel foglalkozik, melyek sajnálásra méltó kihágásokat idéztek elő.

Washington, jun. 13. A cubai lázadók ügyöke ismét a lázadás elismerését kérte Észak-amerika részéről, mit azonban Fish államtitkár a legbátróztatásban megtagadott.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *

Nyilatkozat.

A „Kolosvári Közlöny“ idei 67-dik száma vidéki tudósításai között egy K. L. B. aláírással megjelent levélben, a Boér Károly tankertületi felügyelővé lett kinevezése következtében több ellenzéki lapokban nyilvánosságra jött ezen kinevezést hibázatos cikknek a kinevezett személye s főispán Torma Károly ő mlga eljárása ellen irányzott tételei czafolása között fölemlítették, miszerint „alkalmasint valamely magának igenis sok szakképzettséget tulajdonító vágytárs tollából kerültek azon hírlapi levelek, s alább azon gyannúsításra vonatkozólag, mintha ez állomásra Torma Károly főispán, sógorát Boér Károlyt ajánlá, mondatik: nem áll az, miről az illető iratokból meggyőződünk, hogy főispán őt ajánlotta volna, mert Róth Pált ajánlotta sat.

Miután ezen két tétel kombinációba hozatala által lehetnek, kik azt következtetik, hogy a jelzett vágytárs én vagyok; de tudomásomra jövé az is, miszerint vannak, kik az ellenzéki lapok említett levelei keletkezése legalább is befolyást tulajdonítanak nekem: magam iránti kötelességemnek tartom ennel nyilvánosságra hozni azt, hogy

1. én a tankertületi felügyelői állomásra felajánlatomra Torma Károly főispánt soha fel nem kértem;

2. felajánlatomról értesítettén, tudakozódtam ugyan ennek lehet eredményéről, mert tudtam azt, hogy kinevezésem esetében gyógyszer-táram ügykezelése vezetését más erre jogosított

* Az e rovathoz megjelölt cikkeket csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

okleveles gyógyszerészre kellend átruháznom, s csekély gazdaságom kezelését is másként rendeznem, hogy ezek a köznevelés szent ügyének áldozandó erőmet s időmet igénybe ne vegyék, s ez érdekből előintézkedéseket óhajtottam tenni; de kiérdeklődésem érdekében sem a m. cultusminiszter-nevezetésem, sem egyes tagjainhoz nem folyamodtam.

3. Tudomásomra jövé bizalmas közlékenység útján az, hogy ezen állomásra mások is vannak felajánlva, kik, mint tankertületi felügyelők, igénytelen személyiséggel többet használhatnak, s kik óhajtják is ez állomás megnyerhetését; komolyan felkértem Torma Károly főispán ő mlgát, miszerint előzőri felajánlatom újabb felterjesztéssel, vagy szóbeli nyilatkozattal is támogatni ne méltóztatnék, mely kérésemet ő mlga — azt hiszem — tekintete is vette.

4. Más téren is rogative oda hatottam, hogy főispáni felajánlatom új támaszt nem nyerhetett. Mindezekről tudomásomra van főispán Torma Károly s tankertületi felügyelő Boér Károly kir. tanácsos úr ő mlgaiknak is.

És már mindezekből kifolyólag, midőn az ellenzéki lapokban megjelent levelek keletkezése nézve minden lehető gyannúsítást személyemre vonatkozólag ezennel visszautasított, elvárom K. L. B.-től — legyen ő bár ki is — miszerint nyilatkozandó arra nézve, hogy a magának igenis sok szakképzettséget tulajdonító vetélytárs valószínűsége alatt engem értetteit s felkérem az összes magyar lapok szerkesztőit arra, hogy ha netalán K. L. B. tudósításait átvénnek, ez esetben ezen nyilatkozatomat is közölni sziveskedjenek.

Dézsén, június 12-kén, 1869.

Róth Pál.

Alvincz, június 10. 1869. — Jelen év május hava 9-dikén reggel egy férfi hulla találtatott Alvinczen egy kocsma előtt. Ez eset bejelentetvén, mindjárt akkor járási orvos tek. Lukácsffy Viktor úr által, történetesen jelen volt urbíri törvényszéki tlnök László József és az alvinczi uradalom udvarbírája Veres Pál urak előtt megvizsgáltatott; az erőszakos halálnak semmi jelei nem találtattak, de, sőt a jelekből arra lehetett következtetni, hogy az illető egy nagymérvű nehéz kór által meglepétvén, halálát ez okozta. A városi nagy esküdtt által tanuk előtt kimotóztatván, találtatott nála 5 ft o. é., mely pénz lehetőséggel tisztességes eltemetésére fordított; továbbá két elavult kaput, egy viseltes mellény és egy nadrág, ezeken kívül szolgálati okmány levele és születési bizonylata, melyek az alvinczi előjáróság által a szolgabírószághoz fölterjesztetvén azokból kiderült, hogy az elhunyt olmtői születésű Lettich Aloiz nevű katonaviselt egyén volt. Az előjárósági jelentés az orvosi lelettel együtt 805. szolgabírói sz. alatt fölterjesztetett a tek. megyei tisztséghez; a talált iratok pedig elküldettek az olmtői hadfogadó parancsnoksághoz. Ezen a leirtak szerint történt esemény Alvinczen a gyermekek előtt is tudva volt, s még sem restelte a „M. Polgár“-ba Bacilla Elek ez eseményt merőben elferdítve egy adni elő az olvasó közönségnek, mintha itt a szolgabíró hibás mulasztása miatt egy borzasztó, mai korban hallatlan barbarizmus követett volna el, s nem általa szolgabíró, előjárót, orvost, tehát minden hivatali személyeket Alvinczről gyannúsító gunyos piszkaival illetni; a „M. Polgár“ pedig a furcsaságok rovatában tette közzé. Ezen mystificáló rossz akaratú insinuatúra valóban felelni sem akartam; de miután a „Magy. Polgár“ június 9-ől 67-dik számában Bacilla Elektől egy önmagát fejérré mosni akaró cikket vett fel újból,

holott a „K. Közlöny“-ben már figyelmeztetve volt alvinczi levelezőre; tehát ha még sem fér bőrében Bacilla Elek, ezáltal csak annyit mondok, hogy igenis épen Bacilla Elek különböző büntényeiért több hónapokig bebörtönözve volt a n.-eyedi megyei fogdában, — ha még sem fér el tölem, akkor igérem, hogy azon büntényeket is szép rendben elő fogom sorolni. A „M. Polgár“ pedig, ha ily hazugságokat kóhól — alkotmányos úton választott tisztviselőket mindenképen bemoskolni törekedő — büntényekért börtönt szenvedett levelezőben örömet lel, ám legyen kedve szerint, csak aztán ahoz mérten várja hitelét és becsülését is lapjának.

Ha mindezen elősoroltak nem szórol szóra igazak, kérem tessék rágalmi pert indítani ellenem. Zeyk Antal, szolgabíró.

Gabona ár Kolozsvárt jun. 14-én 1869.

(Alsó a mérő, középső.)
Tisztabúza 3 frt — kr. Elegybúza 2 frt 18 kr. Rozs 1 frt 78 kr. Árpa 1 frt 40 kr. Zab 1 frt 10 kr. Török búza 1 frt 28 kr. Pityóka — frt — kr. Marhabús fontja belváros 20, külvárosban 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Június 15-én: 5%, Metaliques 100 frt 62.40. 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 70.50. Kamat 62.40. 1860. Kölcsön 103.50. Bankrészvény 748. Hitelintézet részvény 200 frt 309.60. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 124.—. Ezüst 121.50. Cs. királyi arany 5.86.
Erdélyi földteh. kötv. jun. 15 n 76.—.

Sz. 3997. 1869.

300

1—1

Hirdetmény.

Koloszvár sz. kir. város törvényszéke mint csödbíróság által ezennel közhírré tétetik, hogy tömeggondnok kérvénye következtében Persián Márton csödtömegébe bevont Kolozsvárt a bel királyutczában 45 sz. a. fekvő és o. é. 6018 frtra becsült házasság teleknek bírói elárverezése elrendeltetvén, ennek fogantatására határnapokul idei **július hó 20-án és augusztus hó 24-kén** mindenkor délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 3-tól 6 óráig a törvényszék első számú iródjában tüzetik ki; mely árverezésre a venni szándékozók oly felszólítással hivatnak, hogy kötelességökben áll az árverezésbeni hozzájárulás előtt a becsérek 10% bánatpénzül az árverező biztos kezébe letenni. — Az árverezés az első határnap csak is a becsáron felül, a második határnap azonban a becsáron alól is fogantatosítatik.

Az árverezési feltételek, az árverezés napján a kiküldött biztos által fel fognak olvastatni, addig is a rendes hivatalos órákban a törvényszéknél bár ki által megtekinthető.

Sz. kir. Kolozsvár városa törvényszékének 1869 június hó 12-kén tartott üléséből.

Szám 119. 1869.

(295)

(2—3)

b. f.

Hirdetmény.

Alólirt megyei egyes mint vizsgálóbíróság részéről ezennel közhírré tétetik: hogy folyó évi **május hó 24-én, Szarakszónál** egy ösmeretlen hulla fogantott ki a Marosból, mely egy férfiú-é volt, — 67 hüvelyk magoss — termete és életkora a rothadás mián megnem ismerhető, úgy haja, szakála és bajusza, színe is kivehetlen; homlokán egy hibetőlég fejsze, vagy tompa súlyos eszközzel tett-feltétlen halál, és az agyvelőt elzúzó seb találtatott, — baloldalán a szív táján két oldalcsontja eltörve, minden öltözetétől tökéletesen megfosztva, lábai és kezeiről a bőr lehámlva, s orra czimpája eltörzva találtatott elannyira, hogy annak alakját valamint szeméinek színét kienni nem lehetett. Egyedül ösmerető jele volt, — hogy a felső régy metsző foga már életében hiányzott.

Mi is a netalán életben lévő örökösök, vagy hátra maradtól özvegy tudomásul vétele és maguknak kihalgatás végett ezen vizsgáló bíróságnál jelentkezésük tekintetéből, közhírré tétetik.

Gyulafehérvárt, június 11-én, 1869.

A megyei egyes mint vizsgáló bíróságtól.

NEM HIVATALOS.

A legjutányosabb díszes női lap.

A közkedveségü

„Pesti Hölgy-divatlap“

önmagát ajánlja legjobban

a művelt magyar hölgyek pártolásába. Mi csak annyit teszünk hozzá, hogy a több, mint egy évtized óta fennálló szépírodalmi és divatlap főleg az által vitta ki nagy közönsége megelégedését, mert érdekes és mulattató irodalmi tartalma mellett — divatrészével még a külföldi lapok sem versenyezhetnek. Minden számhoz adunk gyönyörű divatképeket, minden ideényre kelmémintákat, mindennemű szabásmintákat a legújabb divat szerént — természetes nagyságban, és nagy mintáveket minden kigondolható női kézimunkák rajzaival. Divatútdósitásunk a maga nemében páratlan, utmatatásaink mindent fölelőnek, a mi a háztartás, divat és gazdaszonykodás körébe tartozik, s t. előfizetőink részére mindennemű megrendelést a legnagyobb pontossággal teljesítünk izléssel és minde díj nélkül.

Nagyszerű kedvezményül még ezeken felül minden évben kétszer adunk gyönyörű műlapokat, melyeknek tárgyai a nemzet története vagy népéletéből vannak véve. Jelen félévi műlapunk:

„A Pünkösdi Királynő“

egy szép genre kép, mely compositiójára ép úgy, mint gyönyörű rajzára nézve is valami meglepő, újszerű leend; egy költői életkép, mely a legelegansabb terem falait is díszítheti.

E műlap — mint a művésztől eddig értesültünk — július utoljái elkészül, s t. előfizetőinket egy példányban 50 kr-ért részesítjük, azonkívül egy egy példány: 1 frt. Nem előfizetőnek 2 frt.

A következő kedvezményekben részesítjük még t. előfizetőinket: eddig megjelent műlapjainkat saját, rokonaik, vagy ismerőseik számára — a pénz előleges felküldése, vagy utánvétel mellett — a következő áron rendelhetik meg:

- 1) „Perényi Iloa a mohácsi hősöket temeti.“ Ára ft. 50 kr.
 - 2) „Erzsébet és Mária királynők, Nagy Lajos sirjánál, II. Károly koronázását nézik.“ Ára ft. 50 kr.
 - 3) „Buoyadi Mátyás találkozása édes anyjával, Szilágyi Erzsébettel 1458. febr. 9-én Straznitz alatt, midőn Podjebrád fogságából a királyi trón elfoglalására indul.“ Ára ft. 50 kr.
 - 4) „Lónyay Anna, erdélyi fejedelemlné, férjét Kemény Jánost a tatár fogságból kiváltandó, ékszerait bocsátja áruba.“ Ára: ft. 50 kr.
 - 5) „A Kuruc asszony, Bebek Györgyné. Patócsy Zsófia kivonulása Szádvárból, a mint Svendi Lázár, a laboncok vezére tiszteleg előtte.“ Ára ft. 50 kr.
 - 6) „A király a királydombon kardvágást tesz a világ négy tája felé.“ Ára: ft. 50 kr.
 - 7) „Budavár hősies bevétel, 1849. máj. 21-én dicső hővédeink által.“ Ára: 1 ft. — kr.
 - 8) „Fejedelmi párbaj.“ Béla száműzött magyar herceg párharcban legyőzi Jaromirt, a Pomeránok fejedelmét. Ára: 1 ft. — kr.
- Ez évi új műlapunk, melynek egy példányban: — 50 kr.
részesülnek t. előfizetőink. Azonkívül egy példány: 1 ft. — kr.
A műlapok csomagolási díja, bárhány példányban: — 30 kr.
Megrendelhető még szerkesztőségünkél az „Arulok“ gr. Ponson du Terrail nagyhírű francia író legérdekesebb regénye két kötetben 4 ft. — kr.

Szives gyűjtőinknek hat egyszerre beklüdtöt előfizető után lapunk tisztelet példányával szolgálunk, ki nyole előfizetőt küld, annak a műlap egy példányával is kedveskedünk. Jövőben ehhez szigoruan tartjuk magunkat.

Előfizetési feltételek:

Félévre, az-az júliustól—december végeig 4 frt.
Negyedévre, az-az júliustól—szeptember végeig 2 frt.
Uj műlapra, a „Pünkösdi királynő“ csomagolással együtt 50 kr.

Kelt Pesten, június havában 1869,

KirályJános,

mint felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos

KómoosyJózsef,

mint főmunkatár.

Az előfizetési pénzek, a „PESTI HÖLGY-DIVATLAP“ kiadó hivatalához (Ujvilág utca: 18 szám) utasítandók (290) (2—2)

Ezelőt Csiky Testvérek.

1869-dik évi töltésü, bel- és külföldi ásványos gyógyvizek
ismét érkeztek nagymenyiségben, s a legjutányosabb árban kaphatók felelőség mellett
CSIKY IMRE
fűszer-, festék- és anyagkereskedésében, Kolozsvárt.
Kaphatók továbbá, nagy mennyiségben:
Olajbatort és viz-festékek
firnisz, bécsühelyi-terpentin, angol- és porosz-butor, bőr, és kocsi-lack, tisztított 284 lámpa-olaj és petroleum. 4—*
Minden egyéb fűszernemü szintén jutányos árban.

CsIKY Imre.

Legnagyobb választékú varrógép-raktár Boer Sandornal

Kolozsvárt bel-magyarutca 318 szám alatt.

E raktár valamennyi szerkezettü, jelesen Wheeler és Wilson, Grover és Raker, Wilcox és Gibbs, Howe, Raymond, Bollmann sat. féle gépekkel úgy el van látva, hogy különböző czélokra u. m. családi használatra, fehérmű és női munka varrásra, valamint férfi czipész-, szőgyártó-, női cipész-, férfi szabó-, női szabó munkákra mind külön, szakértelem mel választott gépekkel szolgálhat, még pedig leszállított áron, és aránylag jutányosabban, mint bárhol írásbeli jótállás, alapos ingyentanítás és könnyített fizetési módzat mellett.

Találhatók ott tovább: több fajta eddig itt nem ismert és gyakorlati használatra igen alkalmas

kézi varrógépek

20 forinttól kezdődőleg végre varrógépi tű, czérna és selyem. Egyszersmind mindennemű női munka, gépi és kézi varrás elkészítése elvállaltatik. Vidéki megrendelések pontos végrehajtása mellett, tudakoló levelek posta fordultal megválaszolatnak.

(276) Az angol eredeti kiadásból már 200 ezer példány kelt el és eddigelé 8 nyelvre van fordítva.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

A NEMZŐKÉPESSÉG és időelőtti csökkenésének okai
valamint oktatások annak tökéletes visszaállítására.

Mindazoknak ajánlja, kik mértéketlen kicsapongás, titkos bűnök és ragály következményeiben szenvednek. Azonkívül oktatások a házasság czéljáról és kötelességeiről, valamint gyógyeljárás a közönséi képtelenség és terméketlenség körül. Irtá CURTIS J. L., gyakorló orvos Londonban. Néhány ábrával.

Ára vászonba kötve 1 frt. Postán küldve 1 frt 5 kr. Curtis könyvét „A nemzőképeség“ üregnek és fiatalnak kellene birnia. Ez egy kintünön irt orvosi munka, mely azon szomorú betegségek gyógykezeléséről szól, melyek már annyi számos életboldogságot tettek tőkre.

298 1—3
ELADÓ
alólirtul egy igen elegáns, ruganyos, már használt

nyári Phaeton-kocsi,

olcsó áron. — Egyszersmind tudatja alólirt, hogy mindenféle régi és használt butort jó feltételek mellett megvásárol.

ASPIR SAMU, Kolozsvárt.

Számos gyermek-kórbáz és szülöintézet használja e készítményt.

Liebig-Liebe típusere „feldolható“
alakban urban előállítva Liebig J. Pál gyógyszerész által Drezdában E kedves izü készítmény lan gyomelég tejben, vagy vízben utasítás szerinti egyszerűen felolvasztva (kötőanyagok fűzé nélküli) adja a híres Liebig-féle levest. Piszor anyag helyett, típuser vérszerények, lábhadók, éyomorbölegék, sorvadók sat. számtára. 2/3 font tartalmú palackok ára n. s. 80 kr. Kolozsvárt Engel József gyógyszerkötőben. 292 17/6 2—2 Minden gyógyszeriar után kapható.

(296) (2—3)

Eladó szőlő.

A kolozvári határon, hosszú henydelyben, 6 1/2 Catasralis hold területü egy tagban, 2 hold szőlőlől most nagy természettel, 2 hold luczernásból, a többi gyümölcsös, és törökbuszából álló birtok f. hó június 25-én reggeli 9 órakor a hely színen a legübbet igézőnek, szabad kézből el fog adatni, addig is tekinetes Varsányi Pál urral, sertés piac mellett sikátorban, Toroczkai háznál érkezhethi 428-dik számú háznál.

(294) (2—3)

Egy gyógyszerész segéd

azonnal vétetik föl a Sz.-Régenben lévő gyógyszerertárba.

Czoppelt Frigyes,
gyógyszerész.

2—6
JANKÓ VINCZE gépgyárában
Kolozsvárt külső-tordautczában készen kaphatók:
Cséplőgépek: Ára 650 frt., 550 frt., 480 frt.
Szőró-röstök: „ „ 63 frt.
Török búza-fejtők: „ „ 75 frt., 60 frt., 45 frt. 2 ft.
Vasekék taligával: „ „ 28 frt., 26 frt., 25 frt.
Levél általi megrendelések is pontosan teljesíttetnek.